

กฎหมายล้มละลาย

การบรรยายครั้งที่ ๑

โดย อาจารย์ ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำ

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

วันอังคารที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

ณ เนติบัณฑิตยสภา

ข้อสอบเนติเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลาย ๒ ข้อ

- การดำเนินคดีล้มละลาย ๑ ข้อ (ข้อ ๘)
- กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ๑ ข้อ (ข้อ ๕)
- ผู้บรรยาย
- รวมคำบรรยายเนติ
- หนังสือคำอธิบายกฎหมายล้มละลาย (พิมพ์ครั้งที่ ๕)*
อ.ชีพ & ดร.กนก จุลมนต์

คำอธิบาย กฎหมายล้มละลาย

พิมพ์ครั้งที่

๙

- การดำเนินคดีล้มละลาย
- กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ รวมทั้งลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ปรับปรุงแก้ไขตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑)

ชีพ จุลมนต์

อดีตประธานศาลฎีกา

ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

ประจำสำนักประธานศาลฎีกา

พิมพ์ครั้งที่ 5

ภาษาอังกฤษ สำหรับ นักกฎหมาย

English for Lawyers

สำหรับนิสิตนักศึกษากฎหมายทุกระดับรวมทั้งชั้นเนติบัณฑิตและ
ผู้เตรียมตัวสอบเข้ารับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาและอัยการ
ผู้ช่วยทุกสนาม

ดร.กนก จุลมนต์
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา
ดร.สุรชาติพย์ จุลมนต์ ทศนชัยกุล
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

คำนำ

(พิมพ์ครั้งที่ 5)

การพิมพ์ครั้งที่ 5 ผู้เขียนทั้งสองได้เพิ่มเติมเนื้อหา ได้แก่

- 1) ข้อสอบภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ 75 (สอบ 9 เมษายน 2566)
- 2) ข้อสอบการอ่านจับใจความผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบ 15 กรกฎาคม 2566)
- 3) ข้อสอบแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยอัยการผู้ช่วย (สนามใหญ่) (สอบ 29 เมษายน 2566)
- 4) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษอัยการผู้ช่วย (สนามใหญ่) (สอบ 29 เมษายน 2566)
- 5) ข้อสอบแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบ 4 มีนาคม 2566) และ
- 6) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบ 4 มีนาคม 2566)

ทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาเดิมจากการพิมพ์ครั้งก่อน ๆ และเพิ่มเติมข้อสังเกต และเทคนิคในการทำข้อสอบตามระเบียบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมว่าด้วยการสมัคร การสอบคัดเลือก และการทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วย ผู้พิพากษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2567 (มีผลใช้บังคับ 20 มกราคม 2567) ด้วย

ผู้เขียนทั้งสองคนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการ ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายที่มีส่วนช่วยให้ นิสิต นักศึกษา และผู้เตรียมตัวสอบ วิชาภาษาอังกฤษในสนามต่างๆ สามารถทำความเข้าใจข้อสอบข้อนี้ได้ดีและสอบผ่านการสอบคัดเลือก หรือการทดสอบความรู้ในสนามต่างๆ ตามที่ใช้หนังสือเล่มนี้ตั้งเป้าหมายไว้

ดร.กนก จุลมนต์ และ ดร.สุรชาติพย์ จุลมนต์ ทศนชัยกุล
กุมภาพันธ์ 2567

How Many Times Should You Try?

by Anna Vital

3

times Steven Spielberg
was rejected by University
of Southern California, after which
he dropped out to become a director

26

times Tim Ferris's book
The 4 Hour Work Week was
rejected by publishers

162

times
the author of this infographic
made searches for this data

104

times
an average couple has
sex before conceiving

300

times
founder of Pandora.com
approached investors
before he got funding

400

times
a *National Geographic*
photographer shoots before
getting the final image

1,009

times
Colonel Sanders who just
started KFC was turned down
when he tried selling his
fried chicken recipe

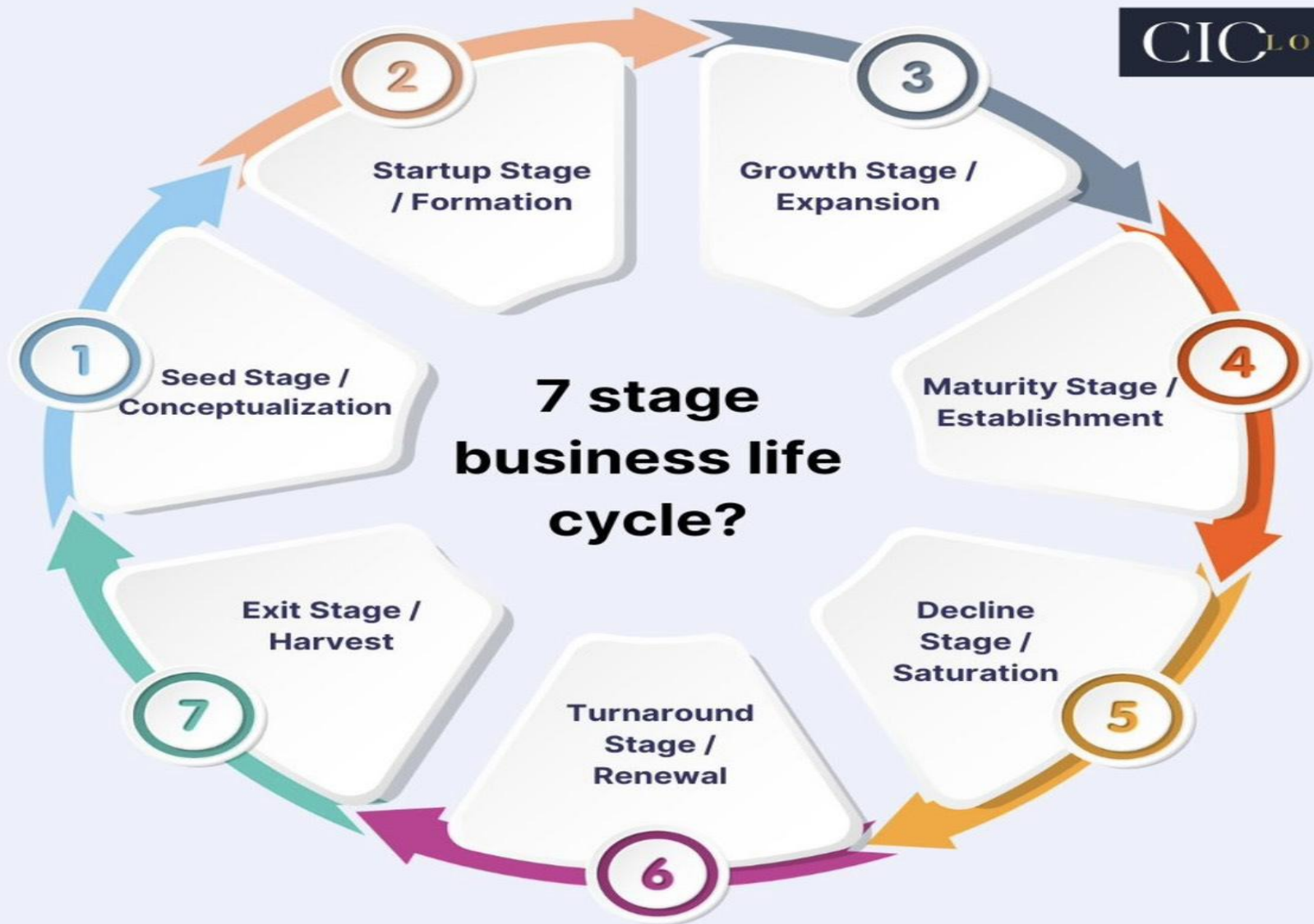
5,126

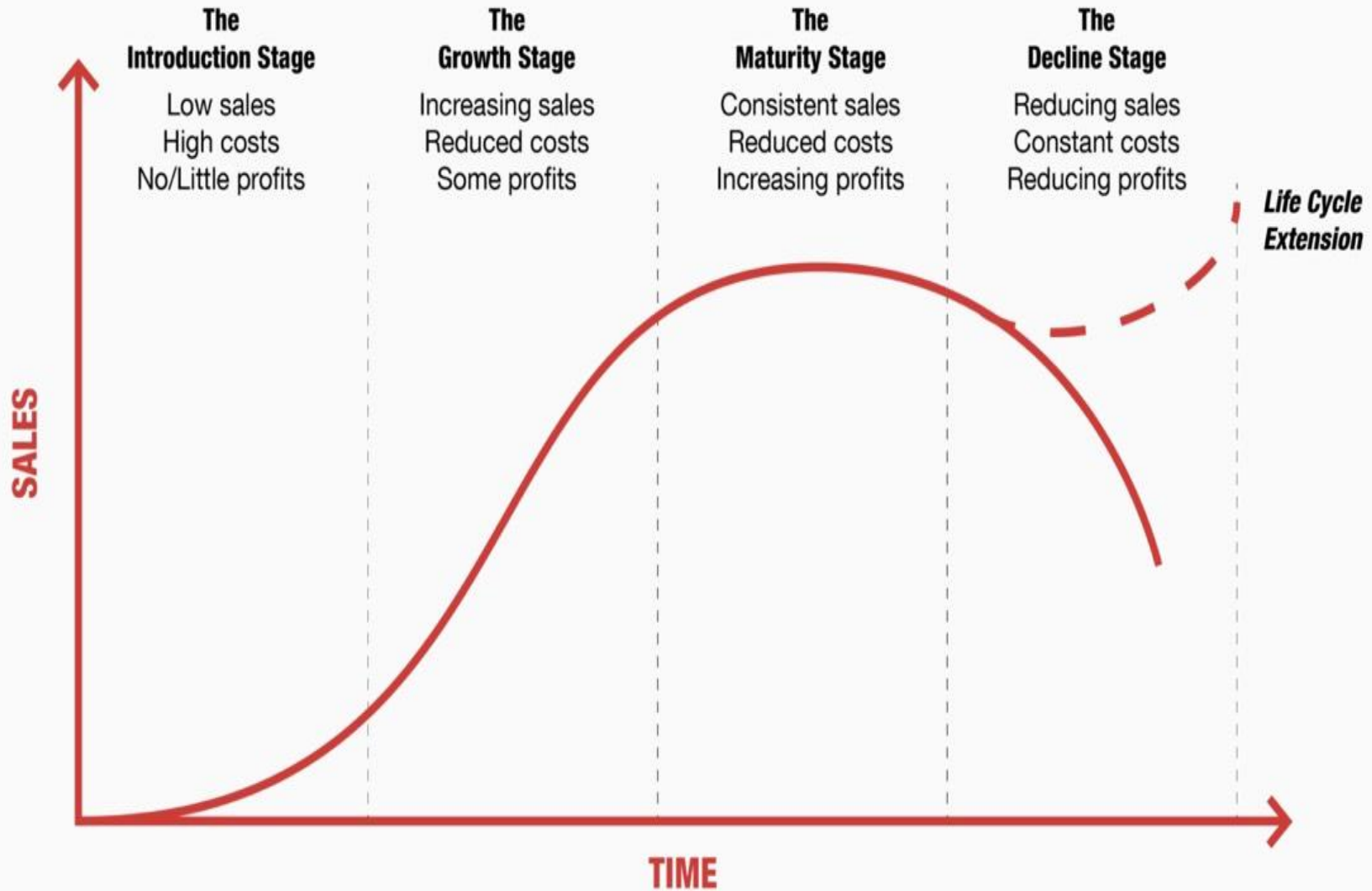
times
James Dyson created failed
prototypes of his vacuum
cleaner before succeeding

So how many
times will
you try?

เมื่อลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงิน/ ไม่สามารถชำระหนี้ได้...

๑. การปรับโครงสร้างหนี้นอกศาล

๒. การฟ้องคดีแพ่ง

๓. กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

๔. การดำเนินคดีล้มละลาย

ข้อสังเกต ลูกหนี้มีหนี้สินล้มฟื้นตัว (ม.๕ (๑)); ลูกหนี้มีหนี้สินล้มฟื้นตัวหรือไม่สามารถที่จะชำระหนี้ตามกำหนดได้

(ม. ๕๐/๓); ลูกหนี้ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้ (ม.๕๐/๕๒)

เกาะพอร์ต 'หนี้เสีย'

จากวงเงินสินเชื่อ อยู่ในกลุ่มไหนบ้าง?

ยอดคงค้างของสินเชื่อ ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (บาท)	จำนวนลูกหนี้ NPL	จำนวนบัญชี NPL	จำนวนเงินคงค้าง ทั้งหมด (ล้านบาท)
≤ 1 แสนบาท	3,466,991	4,684,503	123,992
1-2 แสนบาท	708,013	350,536	100,713
2-3 แสนบาท	350,536	786,985	86,017
3-4 แสนบาท	205,981	494,395	71,252
4-5 แสนบาท	136,765	349,605	61,138
5-6 แสนบาท	97,929	262,754	53,604
6-7 แสนบาท	71,339	198,929	46,182
7-8 แสนบาท	51,848	151,847	38,764
8-9 แสนบาท	38,299	117,959	32,456
9 แสนบาท - 1 ล้านบาท	29,107	93,289	27,598
มากกว่า 1 ล้านบาท	228,466	877,206	583,653
รวม	5,385,274	9,525,280	1,225,374

ปี	จำนวนคดีล้มละลาย (คดี) ทุนทรัพย์ (ล้านบาท)	จำนวนคดีฟื้นฟูกิจการ (คดี) ทุนทรัพย์ (ล้านบาท)
2567	14,622 244,066	20 36,349
2566	9,484 373,691	34 101,593
2565	8,223 446,101	25 112,239
2564	9,235 221,776	19 37,222

โครงสร้างของกฎหมายล้มละลาย

พระราชบัญญัติ: หมวด → ส่วน → มาตรา

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓
(แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๑)

- ๑๐ หมวด
- การดำเนินคดีล้มละลาย (หมวด ๑ – ๘)
- กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้
(หมวด ๓/๑ และ ๓/๒)

ประเด็นปัจจุบันกฎหมายล้มละลาย

1. การแก้ไขเพิ่มเติม ร่าง พ.ร.บ. ล้มละลาย วันที่ 17 ก.ย. 68
ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบวาระ 2 และ 3
ร่าง พ.ร.บ. ล้มละลายฯ สาระสำคัญโดยสรุปมีดังนี้

1) แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนหนี้ของลูกหนี้ที่ร้องขอให้มีการ
ฟื้นฟูกิจการในหมวด 3/1 กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการ
ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 90/3 มาตรา
90/4 (1) และมาตรา 90/6 (2)) จากไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท
เป็นไม่น้อยกว่า 50 ล้านบาท

ประเด็นปัจจุบันกฎหมายล้มละลาย

2) ยกเลิกหมวด 3/2 ปัจจุบัน ทั้งหมด แล้วบัญญัติเพิ่มเติมหมวด 3/2 ใหม่ (มาตรา 90/91 ถึง 90/134) โดยแก้ไขชื่อหมวดใหม่เป็น กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นกิจการขนาดย่อม โดยสร้างกลไกให้ลูกหนี้ที่มีลักษณะเป็นกิจการขนาดย่อมสามารถเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการได้เช่นเดียวกับการฟื้นฟูกิจการปกติ ทั้งนี้ ลูกหนี้ยังคงเป็นผู้บริหารกิจการตามแผนฟื้นฟูกิจการ จำนวนหนี้ไม่น้อยกว่า 1 หรือ 2 ล้านบาท แต่ไม่ถึง 50 ล้านบาท

ประเด็นปัจจุบันกฎหมายล้มละลาย

3) กำหนดรูปแบบกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แบบเร่งรัด เป็นบทบัญญัติในหมวด 3/3 (มาตรา 90/135 ถึง มาตรา 90/152) แยกเป็นหมวดต่างหากเพื่อให้ลูกหนี้ทั้งที่เป็นองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ในหมวด 3/1 และองค์กรธุรกิจขนาดย่อมตามหมวด 3/2 สามารถใช้รูปแบบกระบวนการฟื้นฟูแบบเร่งรัดได้ตามหมวด 3/3 ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แบบเร่งรัดนี้ และ

ประเด็นปัจจุบันกฎหมายล้มละลาย

4) กำหนดกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูฐานะของลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา (เพิ่มหมวด 3/4 กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูฐานะของลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา มาตรา 90/153 ถึงมาตรา 90/180) เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดาที่มีรายได้ประจำและมีหนี้อันกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนไม่ต่ำกว่า 100,000 บาท หรือประกอบกิจการที่มีหนี้อันอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนไม่ต่ำกว่า 100,000 บาท แต่ไม่เกิน 1,000,000 บาท สามารถยื่นคำร้องขอต่อศาลให้มีการฟื้นฟูฐานะได้

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของวุฒิสภา โดยคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.ล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. วุฒิสภา นัดประชุมครั้งที่ 7/2568 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2568 เวลา 13.30 นาฬิกา

ประเด็นปัจจุบันกฎหมายล้มละลาย

2. กฎหมายล้มละลาย/ฟื้นฟูกิจการข้ามชาติ

- ลูกหนี้มีทรัพย์สินตั้งอยู่มากกว่าหนึ่งประเทศ
- หลักดินแดน (ผลของคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลในคดีล้มละลาย/ฟื้นฟูกิจการมีผลต่อทรัพย์สินที่ตั้งในไทยเท่านั้น ม. 177 วรรคหนึ่ง)

3. การจัดการกับสินทรัพย์ดิจิทัลทั้งคริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนในคดีฟื้นฟูกิจการและคดีล้มละลาย

บุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีล้มละลาย

๑. ลูกหนี้: บุคคลธรรมดา และนิติบุคคล (ม.๕(๒), ๘๒, ๘๘ และ ๘๙)
๒. เจ้าหนี้: เจ้าหนี้มีประกัน (ม.๖) และเจ้าหนี้ไม่มีประกัน/เจ้าหนี้สามัญ/เจ้าหนี้ทั่วไป
๓. เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (ม.๖)
๔. ศาลล้มละลาย (พรบ.จัดตั้งศาลล้มฯ)

ขั้นตอนการดำเนินคดีล้มละลาย

๑. การยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องขอ (ม.๕,๑๐,๘๒,๘๘)
๒. คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือยกฟ้องหรือยกคำร้องขอ (ม.๑๔,๘๔,๘๘,๘๙)
๓. วันนัดตรวจคำขอรับชำระหนี้ (ม.๑๐๔-๑๐๖, ๑๐๘)
๔. วันนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก (ม.๓๑, ๓๖)
(พิจารณาคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย) (ม. ๔๕-๖๐)
๕. การนัดไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย (ม.๔๒)
๖. คำพิพากษาให้ล้มละลาย (ม.๖๑)
๗. วิธีการที่จะหลุดพ้นจากการล้มละลาย: ประนอมหนี้ภายหลังล้มละลาย (ม.๖๓) ปลดจากล้มละลาย (ม.๖๓/๑,๓๑, ๘๑/๑) และ
การยกเลิกการล้มละลาย (ม. ๑๓๕)

การขอให้ล้มละลาย

หมวด ๑ กระบวนพิจารณาตั้งแต่ขอให้ล้มละลายจนถึงปลดจากล้มละลาย

หมวด ๒ กระบวนพิจารณาในกรณีที่ลูกหนี้ตาย

หมวด ๓ กระบวนพิจารณาในกรณีที่ลูกหนี้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลอื่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๖๘/๒๕๕๘

- ศาลล้มละลายกลางมีอำนาจพิพากษายกฟ้อง โจทก์ตั้งแต่ในชั้นตรวจคำฟ้องได้ โดยหาจำต้องมีการสั่งรับฟ้อง โจทก์ไว้ก่อนไม่ และถือได้ว่าศาลล้มละลายกลางได้วินิจฉัยในประเด็นเนื้อหาแห่งคดีแล้ว มิใช่เป็นการสั่งไม่รับคำคู่ความ
- พรบ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ ม.๑๔ กำหนดให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม
- ตาม ป.วิ.พ. ม ๑๗๒ วรรคสาม “ให้ศาลตรวจคำฟ้องนั้นแล้วสั่งให้รับไว้ หรือให้ยกเสีย หรือให้คืนไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘” ซึ่งคำว่า ให้ยกเสีย เป็นกรณีที่ศาลมีคำพิพากษายกฟ้องโจทก์นั่นเอง²⁰

๑. การฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลาย

๑.๑ หลักเกณฑ์การฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลาย

- ม. ๘ เจ้าหนี้ไม่มีประกัน
- ม. ๘ (๑) ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว: ตามความเป็นจริง หรือตามข้อสันนิษฐาน
- ข้อสันนิษฐานว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว ตาม ม. ๘
- จะต้องเป็นข้อเท็จจริงต่างๆ ที่มีอยู่แล้วในเวลาที่โจทก์ฟ้องคดีล้มละลาย (๗๕๘/๕๓) (คือ ข้อเท็จจริงที่อ้างต้องตรวจสอบก่อนฟ้องคดีล้มละลาย)

- กรณี โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่งได้ตรวจสอบการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ณ สำนักงานที่ดินที่จำเลยมีภูมิลำเนาแต่ไม่พบ ต้องควย ม. ๘ (๕) (๘๗๗๕/๕๓)
- กรณี จด. ถูกฟ้องเป็นคดีอาญาในความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วย ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ รวม ๓ คดี แล้วต่อมา จำเลยเสนอขอผ่อนชำระหนี้แก่ผู้เสียหายทั้งสามคดีดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นกรณี จด. เสนอคำขอประนอมหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่ ๒ คน ขึ้นไป ตาม ม. ๘ (๘) (๗๖๐๒/๕๓)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๓๖/๒๕๖๐, *๔๓๓/๒๕๖๖*

ภายหลังจากศาลมีคำพิพากษาแล้ว จำเลยไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษา โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาดได้เงินไม่พอชำระหนี้ โจทก์ได้สืบหาทรัพย์สินอื่นของจำเลยแล้วไม่พบว่าจำเลยมีทรัพย์สินอื่นใดที่จะพึงยึดมาชำระหนี้ได้อีก กรณีจึงต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่าจำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัวตาม ม. ๘ (๕) จำเลยมีหน้าที่ต้องนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายดังกล่าวว่าจำเลยไม่ได้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

ม.๘ (๕)

กรณีที่เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ไม่สามารถส่งหนังสือทวงหนี้ให้แก่
ลูกหนี้ได้เพราะลูกหนี้หลีกเลี่ยงไม่ไปรับหนังสือดังกล่าวภายใน
กำหนดก็ดี หรือมีผู้รับหนังสือทวงถามไว้แทนลูกหนี้ก็ดี ถือได้ว่า
ลูกหนี้ได้รับหนังสือทวงถามตามความหมายของ ม. ๘ (๕) แล้ว

ส่งไปยังภูมิลำเนาของจำเลยตามแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร
อันเป็นการส่งอย่างเป็นทางการแล้ว (๓๕๕๔/๕๓) ส่งไปยัง
ภูมิลำเนาตามหนังสือรับรองโดยชอบแล้ว (๓๒๔๑/๕๓)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๔๕/๒๕๓๕

ม. ๘ (๕) เป็นเพียงข้อสันนิษฐานว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
หาใช่บทบังคับให้โจทก์ต้องบอกกล่าวทวงถามให้จำเลยชำระ
หนี้ก่อนฟ้องไม่ เมื่อ โจทก์นำสืบได้ว่าจำเลยมีหนี้สินล้นพ้น
ตัวตามที่โจทก์ฟ้อง แม้การทวงถามจะไม่ชอบด้วย ม. ๘ (๕)
โจทก์มีอำนาจฟ้องคดีล้มละลาย

ฎ. ๒๘๓๕/๓๖, ๕๘๒๒/๔๖ และ ๑๕๘๐๕/๕๓

- กรณีเป็นลูกหนี้ร่วม การพิจารณาว่าลูกหนี้ร่วมคนใดมีหนี้สินล้นพ้นตัวไม่สามารถชำระหนี้ได้หรือไม่ เป็นเรื่องเฉพาะตัวของลูกหนี้ร่วมแต่ละคน
- จด.ที่ ๒ ไม่อาจอ้างว่าจด.ที่ ๑ มีทรัพย์สินมากกว่าหนี้สินมาเป็นผลให้ จด.ที่ ๒ ซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมได้รับประโยชน์ทำให้ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัวหาได้ไม่
- แต่การที่ทรัพย์สินของลูกหนี้ร่วมคนหนึ่งมีมูลค่าเพียงพอที่จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหมดแล้ว อาจเป็นเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ร่วมคนอื่นๆ ล้มละลายได้ (เทียบ ฎ.๓๒๘๐/๖๐ + ป.วิ.พ ม. 284 เดิม (ม. 300 ปัจจุบัน))

มาตรา ๕ (๓) หนี้้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน

หมายความว่า หากข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเป็นหนี้กันจริงเท่าใดแล้ว ศาลไม่สามารถใช้ดุลพินิจกำหนดหรือลดลงได้ เช่น หนี้ตามสัญญากู้เงิน สัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้ตามตัวเงิน เป็นต้น แต่หนี้ค่าเสียหายอันเป็นค่าสินไหมทดแทนจากมูลละเมิดไม่ถือว่าเป็นหนี้ที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน

- หนี้ตามสัญญากู้ กำหนดจำนวนได้แน่นอนที่ฟ้องเป็นคดีล้มละลายได้โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีแพ่ง หรือหากฟ้องเป็นคดีแพ่งก็ไม่จำที่ศาลจะต้องมีคำพิพากษาก่อน (๖๐๖๒/๕๘)

หนี้ตามคำพิพากษา

แม้คำพิพากษาจะยังไม่ถึงที่สุด แต่คู่ความก็ต้องถูกผูกพันใน
ผลของคำพิพากษาจนกว่าคำพิพากษานั้นจะถูกเปลี่ยนแปลง
แก้ไข กลับ หรืองดเสีย ตาม ป.วิ.พ. ม. ๑๔๕ ว.หนึ่ง จึงถือว่าเป็น
เป็นหนี้ที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ตาม ม. ๕ (๓)
(๒๔/๓๖, ๑๕๕๑๕/๕๘ และ ๕๑๔/๕๕)

กรณีนี้ขึ้นตามคำพิพากษากำหนดให้ จล. กระทำการชำระหนี้ทีละ
อย่างก่อนหลังตามลำดับ หาก จก. สามารถบังคับให้จำเลยปฏิบัติ
ตามคำพิพากษาในลำดับก่อนได้แต่ยังไม่ได้บังคับ ก็ทำให้หนี้ตาม
คำพิพากษาในลำดับหลังเป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดย
แน่นอน (๑๐๓๘๓/๕๘)

- ...และปรากฏว่ารถยนต์ที่เช่าซื้อยังมีอยู่และ จก. สามารถบังคับ
ให้ จล. คืนรถยนต์ที่เช่าซื้อได้ กรณีจึงไม่แน่นอนว่าหนี้ที่จะ
บังคับให้ใช้ราคาแทนการส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อจะมีหรือไม่
(๓๕๒/๔๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๐/๒๕๖๖

หนี้ค่าซ่อมแซมความเสียหายจากการใช้สอยทรัพย์สินที่เช่า ซึ่งโจทก์เสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมตามสำเนาใบแจ้งหนี้มีใช้หนี้ค่าเสียหายจากการผิดสัญญาหรือหนี้ละเมิดที่กฎหมายให้อำนาจแก่ศาลเป็นผู้กำหนดชดใช้ตาม ป.พ.พ. ม.๒๒๒ และ ๔๓๘ อันทำให้หนี้นี้เป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ประกอบกับจำเลยไม่โต้แย้งว่ามีได้เป็นหนี้โจทก์เช่นนี้ ฟังได้ว่าหนี้ค่าซ่อมแซมความเสียหายตามสำเนาใบแจ้งหนี้ของจก.เป็นหนี้ที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน โดยหาจำต้องรอให้ศาลในคดีแพ่งพิพากษากำหนดจำนวนหนี้จนคดีถึงที่สุดแล้วนำมาฟ้องคดีล้มละลายไม่ โจทก์ย่อมมีสิทธินำหนี้ค่าซ่อมแซมความเสียหายจากการใช้สอยทรัพย์สินที่เช่าคำนวณรวมกับหนี้อื่นที่จำเลยเป็นหนี้โจทก์มาฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายได้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๑๒/๒๕๖๓

หนี้ตามฟ้องเป็นหนี้ค่าเงินยืมเพื่อทอดรองจ่ายในกิจกรรมส่งเสริมการขาย และค่าสินค้าที่จำเลยสั่งซื้อจากโจทก์สามารถกำหนดจำนวนได้แน่นอน ข้ออ้างของจำเลยที่ว่าโจทก์และจำเลยเป็นหุ้นส่วนกันและจำเลยอาจใช้สิทธิหักกลบลบหนี้ได้ หากทำให้หนี้ตามฟ้องของโจทก์กลับกลายเป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนอีกไม่ ทั้งหนี้ที่นำมาฟ้องเป็นคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๕ (๓) ไม่ จำต้องฟ้องเป็นคดีแพ่งหรือให้ศาลในคดีแพ่งมีคำพิพากษาก่อน เมื่อจำเลยเป็นหนี้โจทก์ในมูลหนี้ที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องให้จำเลยล้มละลายตามมาตรา ๕

(๓)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๐/๒๕๖๓

พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๘ (๓) บัญญัติเพียงว่า เจ้าหนี้จะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ก็ต่อเมื่อหนี้้นั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนไม่ว่าหนี้้นั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตหาได้บัญญัติว่าหนี้้นั้นศาลต้องพิพากษากำหนดจำนวนแน่นอนเสียก่อนหรือไม่ และในการพิจารณาคดีล้มละลาย จำเลยก็สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่เช่นเดียวกับในการพิจารณาคดีแพ่ง ดังนั้น โจทก์ไม่จำเป็นต้องนำหนี้ไปฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่งก่อนที่ฟ้องคดีล้มละลาย เมื่อจำเลยเป็นหนี้โจทก์ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาทสำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหนี้ตามฟ้องจึงเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท โจทก์ย่อมมีอำนาจนำมาฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายได้

ข้อสอบสมัยที่ ๓๓

โจทก์ฟ้องบริษัทเอ จำกัด เป็นจำเลย ต่อศาลล้มละลายกลางว่า จำเลยเป็นหนี้ โจทก์ ๓ มูลหนี้ มูลหนี้ที่หนึ่ง มูลหนี้ตามสัญญาเช่า ทรัพย์สิน จำเลยเป็นหนี้ค่าเช่าค้างชำระ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท มูลหนี้ที่สอง มูลหนี้ค่าซ่อมแซมความเสียหายจากการใช้สอยทรัพย์สินที่เช่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท และมูลหนี้ที่สาม มูลหนี้ตามคำพิพากษาของศาลแพ่ง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอให้มียกฟ้องทรัพย์สินของจำเลยเด็ดขาดและพิพากษาให้ล้มละลาย จำเลยให้การว่า มูลหนี้ที่หนึ่งและที่สองไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนเนื่องจากโจทก์มีเพียงสัญญาเช่าทรัพย์สินและใบแจ้งหนี้ค่าซ่อมแซมความเสียหายเป็นหลักฐานเท่านั้น ทั้งโจทก์ไม่ได้ฟ้องจำเลยเกี่ยวกับมูลหนี้ทั้งสองเป็นคดีแพ่งมาก่อน จำเลยจึงไม่มีโอกาสได้พิสูจน์ตามกระบวนการพิจารณาคดีแพ่งทั่วไป...

ข้อสอบสมัยที่ ๗๗ (ต่อ)

ส่วนมูลหนี้ที่สาม จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ซึ่งศาลอุทธรณ์อาจพิพากษาแก้ไขหรือกลับคำพิพากษาของศาลแพ่งก็ได้ ดังนั้น มูลหนี้ที่สามจึงไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนเช่นกัน ขอให้ยกฟ้อง ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามที่โจทก์ฟ้องและจำเลยให้การแต่หนี้โจทก์ตามมูลหนี้ทั้งสามยังไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน จึงพิพากษายกฟ้องโจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ให้วินิจฉัยว่า คำพิพากษายกฟ้องของศาลล้มละลายกลางชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

สำหรับมูลหนี้ที่หนึ่งและที่สอง เมื่อโจทก์มีสัญญาเช่าทรัพย์สินและใบแจ้งหนี้ค่าซ่อมแซมความเสียหายจากการใช้สอยทรัพย์สินที่เช่าซึ่งสามารถคิดคำนวณยอดหนี้แต่ละจำนวนจนถึงวันฟ้องได้ว่าจำเลยเป็นหนี้โจทก์เท่าใด ประกอบกับจำเลยเองก็มีได้โต้แย้งคัดค้านว่าจำเลยมิได้เป็นหนี้ดังกล่าวแก่โจทก์ หนี้ค่าเช่าค้างชำระและหนี้ค่าซ่อมแซมความเสียหายจากการใช้สอยทรัพย์สินที่เช่าจึงอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนตามมาตรา ๕ (๓) แล้ว ทั้งหนี้ที่นำมาฟ้องเป็นคดีล้มละลายไม่จำเป็นต้องฟ้องเป็นคดีแพ่งหรือให้ศาลในคดีแพ่งมีคำพิพากษามาก่อนเนื่องจากมาตรา ๕ (๓) มิได้บัญญัติว่าหนี้นั้นศาลจะต้องมีพิพากษากำหนดจำนวนให้แน่นอนเสียก่อน และในการพิจารณาคดีล้มละลาย จำเลยก็สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่เช่นเดียวกับในการพิจารณาคดีแพ่ง โจทก์จึงไม่จำเป็นต้องนำมูลหนี้ที่หนึ่งและที่สองไปฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่งก่อนที่จะฟ้องคดีล้มละลาย (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๐/๒๕๖๖, ๒๑๒/๒๕๖๗ และ ๕๔๐/๒๕๖๗)

ธงคำตอบ (ต่อ)

สำหรับมูลหนี้ที่สาม คำพิพากษาของศาลแพ่งให้ถือว่าผูกพัน
จำเลยซึ่งเป็นคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลแพ่งนับตั้งแต่วันที่ได้
พิพากษาจนถึงวันที่คำพิพากษาศาลแพ่งได้ถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับ
หรือยกเลิกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ เมื่อ
ศาลอุทธรณ์ยังมีคำพิพากษาแก้ไขหรือกลับ จำเลยจึงต้องรับผิดชอบหนี้
ดังกล่าว ประกอบกับหนี้ดังกล่าวสามารถที่จะคิดคำนวณได้ถึงวันฟ้องว่า
มีจำนวนเท่าใดถือได้ว่าเป็นหนี้ที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนตาม
มาตรา ๕ (๓) แล้ว การที่จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว หาทำให้หนี้
ที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนกลับกลายเป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนด
จำนวนได้โดยแน่นอนไปไม่ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๕๕/๒๕๕๘)

ธงคำตอบ (ต่อ)

เมื่อศาลล้มละลายกลางพิจารณาได้ความจริงว่าบริษัทจำเลยมี
หนี้สินล้นพ้นตัว เป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็น โจทก์เป็นจำนวนไม่น้อยกว่า
๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท และหนี้้นั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนตามที่
บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ ทั้งไม่ปรากฏเหตุอื่นที่ไม่ควรให้จำเลยล้มละลาย
ศาลล้มละลายกลางจึงต้องมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดตาม
มาตรา ๑๔ ดังนั้น คำพิพากษายกฟ้องจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๑.๒ หลักเกณฑ์การฟ้องคดีล้มละลายของเจ้าหนี้มีประกัน

ม. ๖ “เจ้าหนี้มีประกัน” หมายความว่า เจ้าหนี้ผู้มีสิทธิเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ในทางจำนอง จำน่า หรือสิทธิยึดหน่วง หรือ เจ้าหนี้ผู้มีบุริมสิทธิที่บังคับได้ทำนองเดียวกับผู้รับจำนำ รวมถึง เจ้าหนี้ที่กฎหมายอื่นให้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้มีประกัน

พ.ร.บ.หลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘

ม.๑๗ ว.สอง บัญญัติให้ถือว่าผู้รับหลักประกันเป็นเจ้าหนี้มีประกัน ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

- การที่จะพิจารณาว่า จก. มีฐานะเป็นเจ้าหนี้มีประกันหรือไม่ จะต้องพิจารณาในวันที่ จก. ยื่นฟ้องคดีล้มละลายต่อศาล (๕๖๐๒/๕๒)
- ก่อนฟ้องคดีล้มละลาย จก. ได้ดำเนินการบังคับคดียึดทส.ดังกล่าวออกขายทอดตลาดแล้ว จก. มิได้มีสิทธิเหนือทรัพย์สินอื่นของ จล. กรณีจึงต้องฟังว่า จก. ฟ้อง จล. ในฐานะเจ้าหนี้ธรรมดา (๓๑๐๑/๕๘)
- จล. ที่ ๑ กับพวกได้ไต่ถามทรัพย์หลักประกันที่ใช้หนี้ให้แก่ จก. ตามส.ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แสดงว่าขณะไต่ถามทรัพย์จำนองที่ใช้หนี้ให้แก่ จก. จก.ยอมปลดจำนองให้แก่ฝ่าย จล.ที่ ๑ กับพวกแล้ว สัญญาจำนองย่อมระงับสิ้นไป กรรมสิทธิ์ในทรัพย์จำนองย่อมตกเป็นของ จก. และ จก. ย่อมไม่ได้เป็นเจ้าหนี้มีประกันผู้มีสิทธิเหนือทรัพย์นั้นอีก จก. จึงไม่จำต้องตีราคาหลักประกันมาในฟ้องตาม ม. ๑๐(๒) (๔๒๒๘/๕๘)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๘๔/๒๕๖๐

โจทก์เป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีสิทธิเหนือทรัพย์สินของจำเลยคือ หุ่นของ
จำเลยในบริษัท พ. ในทางจำนำ และจำนำยังไม่ระงับสิ้นไปตาม
ป.พ.พ. ม. ๗๖๘ แต่อย่างไรก็ดี โจทก์จึงเป็นเจ้าหน้าที่มีประกันตามความ
ใน ม. ๖ การฟ้องคดีของโจทก์จึงต้องปฏิบัติตามม. ๑๐ (๒)

- ในการบังคับคดี โจทก์นำยึดที่ดินจำนองของจด.ที่ ๔ ขายทอดตลาดได้เงินชำระหนี้บางส่วน คำฟ้องของจก.มิได้ฟ้องจำเลยทั้งสี่ในฐานะเจ้าหนี้มีประกันเพราะในขณะที่ฟ้องคดีจก.มิใช่เจ้าหนี้ผู้มีสิทธิเหนือทรัพย์สินของจด.ทั้งสี่ในทางจำนองจก.จึงไม่จำเป็นต้องบรรยายฟ้องตามหลักเกณฑ์ม. ๑๐ (๒) (๖๓๕๖/๓๘)
- ที่ดินจำนองเป็นของจด.ที่ ๒ จก.จึงมิใช่เจ้าหนี้มีประกันของ จด.ที่ ๑ (๒๘๓๔/๖๐, ๕๖๓๖/๖๐ และ ๖๓๔๒/๖๐)

- สำหรับหลักเกณฑ์ตามม. ๑๐ (๑) นั้น โดยทั่วไปแล้ว
เจ้าหน้าที่ทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะบังคับชำระหนี้ของตนจาก
ทรัพย์สินของลูกหนี้จนสิ้นเชิงตาม ป.พ.พ. ม.๒๑๔
เว้นแต่ผู้รับจ้าง (ป.พ.พ. ม. ๓๓๓)

พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๗๒๗/๑ ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ผู้จ้างซึ่งจ้างททรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระ ไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้เกินราคาทรัพย์สินที่จ้างในเวลาที่ยังค้างจ้างหรือเอาทรัพย์จ้างหลุด

ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จ้างรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือให้ผู้จ้างรับผิดชอบอย่างผู้ค้ำประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ไม่ว่าข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจ้างหรือทำเป็นข้อตกลงต่างหาก ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ดินบุคคลเป็นลูกหนี้และบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการตามกฎหมายหรือบุคคลที่มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้จ้างททรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลและผู้จ้างได้ทำสัญญาค้ำประกันไว้เป็นสัญญาต่างหาก

- ข้อตกลงพิเศษที่กำหนดว่า ผู้จ้างงานยินยอมให้ผู้รับจ้างงานยึดทรัพย์สินอื่นของผู้จ้างงานมาบังคับชำระหนี้ได้จนครบถ้วน อันเป็นการยกเว้นข้อจำกัดความรับผิดชอบของผู้จ้างงานตาม ป.พ.พ. ม. ๓๓๓ ยังคงใช้ได้เฉพาะกรณีที่ผู้จ้างงานซึ่งจ้างงานทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้ของตนเองจะต้องชำระเท่านั้น และผู้รับจ้างงานในฐานะเจ้าหนี้มีประกันยังมีสิทธิฟ้องผู้จ้างงานในกรณีนี้ให้ล้มละลายได้ ไม่ต้องห้ามตาม ม. ๑๐ (๑)

➤ **หลัก ผู้รับจ้างในฐานะเจ้าหนี้มีประกันไม่อาจฟ้อง ผู้จ้างซึ่ง
จ้างทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้บุคคลอื่นจะต้องชำระหนี้
ให้ล้มละลายได้อีกต่อไป** เพราะผู้รับจ้างในกรณีนี้เป็นผู้ต้องห้ามมิให้
บังคับชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้จ้างเกินกว่าตัวทรัพย์ที่
เป็นหลักประกัน ตามป.พ.พ. ม.๗๒๗/๑ วรรคหนึ่ง ประกอบ พรบ.
ล้มละลายฯ ม.๑๐ (๑)

➤ **ข้อยกเว้น-ผู้รับจ้างยังสามารถฟ้องผู้จ้างตามข้อเท็จจริงข้างต้น
ให้ล้มละลายตามมาตรา ๑๐ ได้ หากข้อเท็จจริงเป็นไปตามข้อยกเว้นใน
ป.พ.พ. ม.๗๒๗/๑ วรรคสอง**

- การรับโอนทรัพย์สินซึ่งจำนองนั้น หากทำให้ผู้รับโอนมีฐานะเป็น
ผู้จำนองไม่ ผู้รับจำนองซึ่งเป็นเจ้าหนี้มีประกันคงมีสิทธิบังคับ
ชำระหนี้จำนองได้เฉพาะจากทรัพย์สินซึ่งจำนองเท่านั้น ผู้รับ
โอนทรัพย์สินซึ่งจำนองไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ค้างชำระและยัง
ขาดอยู่ ผู้รับจำนองจึงต้องห้ามมิให้ฟ้องผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่ง
จำนองให้ล้มละลายตามมาตรา ๑๐ (๑) (๕๕๘๔/๕๕)

มาตรา ๑๐ (๒)

- เจ้าหนี้มีประกันผู้เป็น โจทก์ยื่นฟ้องคดีล้มละลายจะต้องกล่าวหรือบรรยายในคำฟ้องให้ปรากฏข้อความที่ ม. ๑๐ (๒) บัญญัติไว้
- ตามฟ้องจก. ไม่ปรากฏราคาทรัพย์สินจำนองที่ โจทก์ได้ตีราคาไว้ฟ้องของจก. ในส่วนของจก. ที่ ๑ และที่ ๓ จึงไม่ชอบที่จะรับไว้พิจารณา (๒๑๕๓/๕๐)
- เมื่อ จก. ไม่ได้บรรยายฟ้องเกี่ยวกับวิธีการจัดการทรัพย์สินหลักประกันเช่นนี้ คำฟ้องของ จก. จึงไม่ชอบด้วย ม. ๑๐ (๒) (๕๓๕๔/๖๐)

- ม.๑๐ (๒) เป็นปัญหาอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยไม่ได้ให้การต่อสู้ไว้ ศาลก็ยกขึ้นวินิจฉัยได้ หรือแม้จำเลยจะมีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นก็มีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นอุทธรณ์ได้ (๖๗๕๖/๓๘)
- การตีราคาหลักประกันในการบรรยายฟ้องคดีล้มเป็นจำนวนเท่าใด เป็นสิทธิของโจทก์ที่จะตีราคาตามความเห็นสมควร หากในชั้นพิจารณาปรากฏว่าหลักประกันของจก.สูงกว่าที่ตีราคาเมื่อนำมาหักจำนวนหนี้แล้วเหลือน้อยกว่า ๑ ล้านบาท สำหรับบุคคลธรรมดา ศาลก็ต้องยกฟ้อง ดังนั้น ราคาหลักประกันตามที่จก.กล่าวในฟ้องจึงเป็นเรื่องที่คู่ความจะต้องนำสืบในชั้นพิจารณา คำฟ้องของ จก. ชอบด้วย ม. ๑๐ (๒) แล้ว (๒๒๗๕/๕๓)

๑.๓ ฎุมิคำเนาของฎูกหนึ่ (ม. ๗)

ข้อสอบเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๔ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ (๑)

ในคดีล้มละลายเรื่องหนึ่ง จก.บรรยายฟ้องว่า ล.๑ ทำสัญญากู้เงินไปจาก จก. ๓ ล้านบาท ตกลงให้ดอกเบี้ย้อัตราร้อยละ ๑๒ ต่อปี และ ล.๒ จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันหนี้ของ ล. ๑ ต่อจก. โดยมีข้อตกลงว่า หากบังคับจำนองแล้วยังไม่พอชำระหนี้ ล. ๒ ยอมให้จก.บังคับจาก ทรัพย์สินอื่นของ ล.๒ ได้จนกว่าจะได้รับชำระหนี้ครบถ้วน จล.ทั้งสอง ผิดนัดไม่ชำระหนี้คืนตามสัญญา จล.ทั้งสองมีหนี้สินล้นพ้นตัว และเป็นหนี้เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย้อันถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท ขอศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจล.ทั้งสองเด็ดขาดและพิพากษาให้จล.ทั้งสองล้มละลาย... (ต่อหน้าถัดไป)

ข้อสอบเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๔ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ (๒)

ปรากฏว่า จล.ทั้งสองไม่ได้ยื่นคำให้การ ศาลล้มจึงมีคำสั่งว่า จล.ทั้งสองขาดนัดยื่นคำให้การ เมื่อสืบพยานจน.ไปจนเสร็จและ จล.ทั้งสองไม่มีพยานมาสืบ ศาลล้มพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามฟ้อง จึงมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของ จล.ทั้งสองเด็ดขาด

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของศาลล้มฯ ที่สั่งว่า จล.ทั้งสองขาดนัดยื่นคำให้การก็ดี คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดก็ดี ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ สมัยที่ ๖๔ (๑)

- ม. ๑๓ ไม่ได้บัญญัติว่าจำเลยจะต้องยื่นคำให้การด้วย ดังนั้น ในคดีล้มละลาย จำเลยจะยื่นคำให้การหรือไม่ก็ได้ หากจำเลยไม่ยื่นคำให้การก็ไม่ถือว่าจล.ขาดนัดยื่นคำให้การ คำสั่งของศาลล้มที่สั่งว่าจล.ทั้งสองขาดนัดยื่นคำให้การจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เทียบ ฎ. ๓๐๒๖/๕๑)
- คดีสำหรับ ล. ๑ นั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามฟ้องว่า ล.๑ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา มีหนี้สินล้นพ้นตัวเป็นหนี้จก.ไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท และหนี้ตามส.กู้เงินเป็นหนี้ที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ครอบคลุมเกณฑ์ตามม.๕ ที่จก.อาจฟ้องล้มได้ ดังนั้น การที่ศาลล้มพิทักษ์ทรัพย์สินของ ล. ๑ ได้คดีจึงชอบด้วยม. ๑๔ แล้ว

ธงคำตอบ สมัยที่ ๖๔ (๒)

- ~~• โจทก์บรรยายฟ้องว่า... โจทก์เป็นเจ้าหนี้มีประกันสำหรับ จำเลยที่ ๒ บรรยายฟ้องไม่ชอบ ม. ๑๐ (๒) ศาลชอบที่จะไม่รับฟ้อง จก. สำหรับ ล. ๒ ไว้พิจารณาตั้งแต่แรก (เทียบ ฎ. ๒๑๕๓/๕๐) และเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบฯ แม้ ล. ๒ ไม่ได้ให้การต่อสู้ไว้ ศาลก็ยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง ป.วิ.พ. ม. ๑๔๒(๕) ประกอบ พรบ.จัดตั้งศาลล้มฯ ม. ๑๔~~
- คำตอบตามกฎหมายปัจจุบัน ตาม ป.พ.พ. ม.๗๒๗/๑ วรรคหนึ่ง โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ เป็นคดีล้มละลายตาม พรบ.ล้มฯ มาตรา ๑๐ (๑) ศาลต้องพิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๒ ได้ขาดจึงไม่ชอบ

ข้อสอบเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๘ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

เมื่อวันที่ ๑ เม.ย. ๕๘ คำทำ ส.ฎจากธนาคาร จำนวน ๑๐ ล้านบาท มี
ข้อตกลงจะชำระต้นเงินพร้อมคบ.คืนภายใน ๑ ปี และแดงนำที่ดินมาจด
ทะเบียนจำนองเป็นประกันหนี้ดังกล่าว โดยมีข้อตกลงด้วยว่าหากบังคับ
จำนองแล้วยังไม่พอชำระหนี้ แดงยินยอมให้ธนาคารยึดทส.อื่นออกขาย
ทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้จนครบ แต่กิจการค้าที่ดำและแดงทำร่วมกัน
ประสบภาวะการขาดทุน โดยยังไม่ได้ชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยแก่
ธนาคาร เมื่อวันที่ ๑ ต.ค. ๕๘ ธนาคารจึงเป็นโจทก์ฟ้องดำและแดงเป็น
จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ต่อศาลล้มละลายกลางว่า จำเลยทั้งสองมีหนี้สินล้นพ้น
ตัว จก.ตีราคาทส.ที่จำนองมาในฟ้องเป็นเงิน ๕ ล้านบาท เมื่อหักกับ
จำนวนหนี้แล้ว จล.ทั้งสองยังเป็นหนี้โจทก์ไม่น้อยกว่า ๑ ล้านบาท

ขอให้ศาลพิพากษาให้จล.ทั้งสองเป็นบุคคลล้มละลาย
ล. ๑ ยื่นคำให้การว่า หนี้เงินกู้ยังไม่ถึงกำหนดชำระ จก.จึงไม่มี
อำนาจฟ้อง ขอให้ยกฟ้อง ส่วน ล. ๒ ไม่ยื่นคำให้การต่อสู้คดี
ศาลล้มมีคำสั่งว่า ล. ๒ ขาดนัดยื่นคำให้การ เมื่อพิจารณาคดีแล้ว
เสร็จ ศาลล้มเห็นว่าข้อเท็จจริงได้ความตามฟ้อง จึงมีคำสั่งพิทักษ์
ทรัพย์ของ จล.ทั้งสองเด็ดขาด ตาม พ.ร.บ.ล้ม ม. ๑๔...

ให้วินิจฉัยว่า การที่ศาลล้มมีคำสั่งว่า ล. ๒ ขาดนัดยื่น
คำให้การก็ดี มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดก็ดี ชอบ
ด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ (๑)

- ม. ๑๓ กฎหมายไม่ได้กำหนดวันยื่นคำให้การเหมือนคดีแพ่งสามัญ จด.จะยื่นคำให้การหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น แม้ ล. ๒ ไม่ยื่นคำให้การต่อผู้คดีก็ไม่ถือว่า ล. ๒ ขาดนัดยื่นคำให้การ การที่ศาลล้มมีคำสั่งว่า ล. ๒ ขาดนัดยื่นคำให้การจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- ล. ๑ หนี้ตาม ส.กู้เงินเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน แม้จะยังไม่ถึงกำหนดชำระ จก.ก็มีอำนาจฟ้อง ข้อเท็จจริงครบ ม. ๕ คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ล. ๑ ตาม ม. ๑๔ จึงชอบด้วยกฎหมาย

ธงคำตอบ (๒)

- สำหรับ ถ. ๒ จก.ในฐานะเจ้าหนี้มีประกัน แต่มี ปพพ.ม. ๗๒๓/๑
ข้อตกลงยกเว้นเป็นโมฆะ จึงไม่ผ่านเงื่อนไข ม. ๑๐ (๑) คำสั่งพิทักษ์
ทรัพย์ของ ถ. ๒ เด็ดขาด ตาม ม. ๑๔ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข้อสอบสมัยที่ ๗๔

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสองเป็นหนี้โจทก์ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งพิพากษาให้จำเลยทั้งสองกับพวกรวม ๕ คน ร่วมกันชำระเงิน ๕ ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี ของจำนวนดังกล่าวนับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากไม่ชำระ ให้ยึดทรัพย์จำนองที่ดิน โฉนดเลขที่ ๑๑๗ ของจำเลยที่ ๑ ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองกับพวกออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่โจทก์จนกว่าจะครบ ภายหลังศาลมีคำพิพากษา จำเลยทั้งสองกับพวกไม่ชำระหนี้ โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์จำนองดังกล่าว ขณะนี้อยู่ระหว่างขายทอดตลาด โจทก์ขอตีราคาทรัพย์จำนองดังกล่าวตามราคาประเมินของเจ้าพนักงานบังคับคดีจำนวนหนึ่งล้านบาท

ข้อสอบสมัยที่ ๗๔ (ต่อ)

คำนวณถึงวันฟ้อง จำเลยทั้งสองคงค้างชำระหนี้ โจทก์เป็นเงิน ๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อนำราคาประเมินทรัพย์สินจำนองหักกับจำนวนหนี้แล้วคงเหลือหนี้ ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท โจทก์สืบหาทรัพย์สินอื่นๆของจำเลยทั้งสองแล้วแต่ไม่พบ จำเลยทั้งสองมีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดและพิพากษาให้จำเลยทั้งสองล้มละลาย จำเลยที่ ๑ ไม่ยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา จำเลยที่ ๒ ให้การว่า ราคาที่แท้จริงของที่ดินทรัพย์สินจำนองสูงกว่าราคาที่ดินที่โจทก์กำหนดมากซึ่งเมื่อหักกับจำนวนหนี้แล้ว เหลือหนี้ยังไม่ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท คำฟ้องของโจทก์จึงไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติล้มฯ มาตรา ๑๐ (๒)

ข้อสอบสมัยที่ ๓๔ (ต่อ)

ประกอบกับที่ดินทรัพย์จำนองยังมีได้ขายทอดตลาด หนี้ตามฟ้องจึงยังไม่
อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน นอกจากนี้การที่โจทก์ฟ้องจำเลยทั้ง
สองเป็นคดีล้มละลายโดยไม่ฟ้องจำเลยร่วมอีก ๓ คน ในคดีแพ่งด้วยเป็น
การใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ขอให้ยกฟ้อง ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้ว
วินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามฟ้อง จึงมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลย
ทั้งสองเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๑๔
ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดชอบด้วย
กฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ สมัย ๗๔

ในการพิจารณาว่าเจ้าหนี้ซึ่งฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายเป็นเจ้าหนี้มีประกัน
หรือไม่นั้น ต้องพิจารณาว่าเจ้าหนี้ดังกล่าวมีสิทธิเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้
หรือไม่ คดีนี้ปรากฏว่าโจทก์มีเพียงทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ที่จำนองไว้เป็น
ประกันหนี้ โจทก์จึงมีฐานะเป็นเจ้าหนี้มีประกันเฉพาะในส่วนของจำเลยที่ ๑
ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๖ การฟ้องคดีเฉพาะใน
ส่วนของจำเลยที่ ๑ เท่านั้นที่โจทก์ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ ในส่วนของ
จำเลยที่ ๒ ซึ่งโจทก์มิได้มีฐานะเป็นเจ้าหนี้มีประกันจึงไม่ต้องปฏิบัติตาม
มาตราดังกล่าว คำฟ้องโจทก์จึงชอบแล้ว

ธงคำตอบ สมัย ๗๔ (ต่อ)

ส่วนที่จำเลยที่ ๒ โต้แย้งว่าหนี้ตามฟ้องของโจทก์ยังไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนนั้น เมื่อหนี้ที่โจทก์นำมาฟ้องจำเลยทั้งสองให้ล้มละลายเป็นหนี้ตามคำพิพากษาจึงเป็นหนี้ที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนแล้ว แม้จะยังมีได้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองก็ไม่อาจทำให้หนี้ที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนแล้วกลับกลายเป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนแต่อย่างใด

ธงคำตอบ สมัย ๗๔ (ต่อ)

ส่วนที่จำเลยที่ ๒ โต้แย้งประการสุดท้ายว่าโจทก์ฟ้องคดีโดยไม่สุจริต เพราะไม่ได้ฟ้องจำเลยร่วมอีกสามคนด้วยนั้น เนื่องจากมูลหนี้ตามคำพิพากษาพิพากษาให้จำเลยทั้งสองกับพวกร่วมกันรับผิดชอบหนี้ ดังนั้นเจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้แต่ละคนใดคนหนึ่งสิ้นเชิงหรือแต่โดยส่วนก็ได้ตามแต่จะเลือก แต่ลูกหนี้ทั้งปวงก็ยังคงต้องผูกพันอยู่ทั่วทุกคน จนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสิ้นเชิงตามปพพ. ม. ๒๕๑ เมื่อหนี้ที่จำเลยทั้งสองกับพวกต้องรับผิดชอบมิได้ชำระแก่โจทก์ โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองในฐานะลูกหนี้ร่วมชำระหนี้ทั้งหมดแก่โจทก์ โดยการฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีล้มละลายได้ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังยุติตามฟ้อง คำสั่งของศาลล้มละลายกลางที่ให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดจึงชอบแล้ว (เทียบฎีกาที่ ๕๖๗๖/๖๐)

กฎหมายล้มละลาย

การบรรยายครั้งที่ ๒

โดย อาจารย์ ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำ

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

วันอังคารที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

ณ เนติบัณฑิตยสภา

การขอให้ล้มละลาย

หมวด ๑ กระบวนพิจารณาตั้งแต่ขอให้ล้มละลายจนถึงปลดจากล้มละลาย

หมวด ๒ กระบวนพิจารณาในกรณีที่ลูกหนี้ตาย

หมวด ๓ กระบวนพิจารณาในกรณีที่ลูกหนี้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลอื่น

๒. การขอให้ล้มละลายในกรณีอื่น

๒.๑ ในกรณีที่ลูกหนี้ตาย (หมวด ๒)

(ฟ้องขอให้จัดการทรัพย์สินมรดกของลูกหนี้)

๒.๑.๑ กรณีที่ลูกหนี้ตายก่อนถูกฟ้องคดี (ม. ๘๒ – ๘๔)

- ป.วิ.พ. ม. ๑(๑๑) “คู่ความ” หมายความว่า บุคคลผู้ยื่นคำฟ้องหรือถูกฟ้องต่อศาล...

ฎ. ๔๒๖๒/๒๕๕๖ (ม.๘๓, ๒๒, ๒๔)

การที่โจทก์ฟ้องขอให้จัดการทรัพย์สินมรดกของ ส. ตาม
พรบ.ล้มฯ โดยมีคำขอให้หมายเรียก ข. ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดก
ของ ส. เข้ามาแก้คดีแทนลูกหนี้ที่ตาย จึงชอบด้วยบทบัญญัติ
ดังกล่าวแล้ว ส่วนที่ ข. ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในคดีอื่น
ก่อนโจทก์ฟ้องคดีนี้ หาได้กระทบสิทธิของโจทก์ที่จะฟ้อง
ขอให้จัดการทรัพย์สินมรดกของลูกหนี้ที่ตายแต่อย่างใดไม่

ฎ. ๒๔๕๘/๒๕๕๘

ตามคำให้การของ ล. ๔ ปฏิเสธว่า ล. ๔ ไม่ใช่ทนายทหรือ
ผู้จัดการมรดกหรือผู้ปกครองทรัพย์สินของ ล. ๕ ที่ตาย หรือว่า
ตนไม่ยอมรับฐานะเช่นนั้นตามกฎหมาย ศาลจึงต้องไต่สวน
ให้ได้ความดังกล่าวและมีคำสั่งตาม พรบ.ล้มฯ ม. ๘๓ ว.สอง
แต่ศาลล้มละลายกลางมิได้ดำเนินการ คงพิจารณาสืบพยาน
โจทก์ไป จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ...

ฎ. ๗๒๘๐/๒๕๖๐

- แม้ผู้ตายยื่นฎีกาหนีตามคำพิพากษาที่จก.นำมาเป็นมูลฟ้องขอให้จัดการมรดกของผู้ตายก็ตาม แต่โดยผลของคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ย่อมผูกพันคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลที่พิพากษา หรือมีคำสั่งนับตั้งแต่วันที่ได้พิพากษาหรือมีคำสั่งจนถึงวันที่คำพิพากษา หรือคำสั่งนั้นได้ถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับ หรืองดเสียตาม ป.วิ.พ. ม. ๑๔๕ ประกอบพรบ.จัดตั้งศาลล้มฯ ม.๑๔ จึงเป็นหน้าที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน จก. ย่อมนำมาฟ้องขอให้จัดการทรัพย์สินมรดกของผู้ตายได้

ฎ. ๓๒๘๐/๒๕๖๐ (ต่อ)

- ผู้ตายต้องรับผิดชอบตามคำพิพากษาต่อเจ้าหนี้อย่างลูกหนี้ร่วม เจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้แต่ละคนใดคนหนึ่งสืบเชิง หรือแต่โดยส่วนก็ได้ตามแต่จะเลือกตาม ป.พ.พ. ม.๒๕๑ การที่เจ้าหนี้ได้นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินซึ่งมีราคา ประเมินขณะยึดและราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ใช้สำหรับเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมซึ่งไม่ว่าจะพิจารณาโดยใช้ราคาใด ก็เพียงพอที่จะชำระหนี้แก่โจทก์ในส่วนที่จำเลยทั้งห้าต้องรับผิดชอบร่วมกันแล้ว ประกอบ กับ ป.วิ.พ. ม. ๒๘๔ วรรคหนึ่ง (เดิม) (ม. ๓๐๐ ปัจจุบัน) บัญญัติห้ามมิให้ยึด หรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเกินกว่าที่พอจะชำระหนี้ให้แก่ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาพร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมและค่าฤชาธรรมเนียมในการ บังคับคดี เจ้าหนี้ซึ่งเป็น โจทก์ย่อมไม่สามารถที่จะบังคับคดียึดหรืออายัด ทรัพย์สินของผู้ตายซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมเพิ่มเติมได้อีก กรณีมีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ จัดการทรัพย์สินมรดกของผู้ตายตามพรบ.ล้มฯ มาตรา ๘๒

ฉ. ๑๒๕๘/๒๕๐๓

- เมื่อศาลพิจารณาแล้วได้ความจริงตามหลักเกณฑ์ที่ ม. ๘๒ บัญญัติไว้ ม. ๘๔ กำหนดให้ศาลมีคำพิพากษาให้จัดการทรัพย์สินมรดกของลูกหนี้โดยไม่ต้องมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ กองมรดกของลูกหนี้เดือดขาดแต่อย่างใด
- ม. ๘๕
- ม. ๘๖ เปรียบเทียบ ม. ๑๓๒

๒.๑.๒ กรณีที่ลูกหนี้ได้ถึงแก่ความตายในระหว่างการ พิจารณาคดีหรือเมื่อศาลได้มีคำพิพากษาให้ล้มละลายแล้ว

- ม. ๘๓, ฎ.๓๓๖๖/๔๐, ๑๕๖๔/๔๓
- จำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ตายระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์จึงไม่อาจมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดตาม พรบ.ล้มฯ ม. ๑๔ ดังโจทก์ฎีกาขอมาได้ ศาลฎีกาจึงพิพากษาให้จัดการทรัพย์มรดกของลูกหนี้ ตาม ม. ๘๔
- ประเด็นว่า การดำเนินกระบวนการพิจารณาชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
- หากลูกหนี้เป็นนิติบุคคล ฎ. ๒๕๔/๕๕ และ ๑๘๑๐/๕๕ (ป.พ.พ. ๑๒๗๓/๑ - /๔) จก. ไม่มีอำนาจฟ้องนิติบุคคลที่นายทะเบียนจัดชื่อออกแล้วศาลยังไม่ได้มีคำสั่งจัดชื่อกลับเข้าสู่ทะเบียนก่อนฟ้อง

๒.๒ ในกรณีลูกหนี้เป็นนิติบุคคล (หมวด ๓)

๒.๒.๑ ผู้ชำระบัญชีขอให้นิติบุคคลล้มละลาย (ม. ๘๘)

- ฎ. ๑๑๗๒/๒๕๒๑

การที่ผู้ชำระบัญชียื่นคำร้องขอให้นิติบุคคลล้มละลายตาม ม. ๘๘ นั้น ไม่จำกัดว่าลูกหนี้มีทรัพย์สินไม่พอกับหนี้สินเป็นจำนวนมากน้อยเท่าใด

- และ ม. ๘๘ ว.๒ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนิติบุคคลนั้นเด็ดขาดโดยทันที โดยไม่จำเป็นต้องไต่สวนพยานของผู้ชำระบัญชีแต่อย่างใด

๒.๒.๒ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์หรือ จ.พ.ท. มีคำขอให้บุคคลซึ่งเป็น
หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบละลายตามห้างหุ้นส่วนได้

- ม. ๘๕ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นกรณีตามหมวด ๑ หรือหมวด ๓
- ป.พ.พ. ม. ๑๐๒๕ อันว่าห้างหุ้นส่วนสามัญนั้นคือ ห้างหุ้นส่วน
ประเภทซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนหมดทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อหนี้
ทั้งปวงของหุ้นส่วนโดยไม่มีจำกัด
- ม. ๑๐๓๐ เมื่อใดห้างหุ้นส่วนซึ่งจดทะเบียนปิดนัดชำระหนี้
เมื่อนั้นเจ้าหนี้ของห้างหุ้นส่วนนั้นชอบที่จะเรียกให้ชำระหนี้เอา
แต่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งก็ได้
- ม. ๑๐๓๓(๒) และ ๑๐๘๐

ฎ. ๑๑๗๒/๒๕๖๑

- ตามบทบัญญัติของ ม. ๘๕ มีประเด็นให้พิจารณาเพียงว่า ผู้ถูกขอให้ล้มละลายตามห้างเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดจริงหรือไม่เท่านั้น โดยบุคคลดังกล่าวไม่มีอำนาจต่อสู้อย่างดีหรือนำสืบว่าตนมีทรัพย์สินที่จะชำระหนี้ของห้าง หรือมิใช่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

ฎ. ๓๐๕๓/๔๕, ๑๓๒๐๓/๕๓,

๔๒๒๘/๕๘, ๒๔๕๘/๕๘ และ ๔๔๓๑/๖๐

แม้เดิมโจทก์จะเคยฟ้องห้ามหุ้นส่วนจำกัดและหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัด
ความรับผิดชอบให้ล้มละลายพร้อมกันแต่แรก โดยศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์
ทรัพย์เฉพาะของหุ้นส่วนจำกัดเด็ดขาดและยกฟ้องหุ้นส่วนไม่จำกัด
ความรับผิดชอบเพราะมีเหตุอันสมควรที่จะไม่ให้ล้มละลาย ต่อมาเมื่อศาล
พิพากษาให้หุ้นส่วนจำกัดล้มละลาย เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์หรือ จ.พ.ท.
ยังคงมีสิทธิที่จะยื่นคำขอเพื่อให้หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด
ล้มละลายตาม ม. ๘๕ ได้อีก โดยไม่เป็นฟ้องซ้ำเพราะประเด็นที่ต้อง
วินิจฉัยตามคำฟ้องเดิมและคำร้องอาศัยเหตุต่างกัน
(ข้อสอบเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๗ ปีการศึกษา ๒๕๕๓)

ฎ. ๒๕๓๓/๒๕๔๔ และ ๒๓๓๘/๒๕๕๒

- หุ่นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบที่จะถูกขอให้
ล้มละลายตามห้างตาม ม. ๘๕ ได้นั้น ต้องเป็นหุ่นส่วนอยู่
ในขณะที่โจทก์ฟ้องและขณะที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์
ของห้างเด็ดขาดด้วย

(ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๖)

๒.๓ การขอให้ล้มละลายตามกฎหมายพิเศษ

๒.๓.๑ พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกง
ประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๓

๒.๓.๒ พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.
๒๕๔๔

คำอธิบาย กฎหมายล้มละลาย

พิมพ์ครั้งที่

๙

- การดำเนินคดีล้มละลาย
- กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ รวมทั้งลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ปรับปรุงแก้ไขตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑)

ชีพ จุลมนต์

อดีตประธานศาลฎีกา

ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

ประจำสำนักประธานศาลฎีกา

พิมพ์ครั้งที่ 5

ภาษาอังกฤษ สำหรับ นักกฎหมาย

English for Lawyers

สำหรับนิสิตนักศึกษากฎหมายทุกระดับรวมทั้งชั้นเนติบัณฑิตและ
ผู้เตรียมตัวสอบเข้ารับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาและอัยการ
ผู้ช่วยทุกสนาม

ดร.กนก จุลมนต์
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา
ดร.สุรชาติพิทย์ จุลมนต์ ทศนชัยกุล
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

คำนำ

(พิมพ์ครั้งที่ 5)

การพิมพ์ครั้งที่ 5 ผู้เขียนทั้งสองได้เพิ่มเติมเนื้อหา ได้แก่

- 1) ข้อสอบภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ 75 (สอบ 9 เมษายน 2566)
- 2) ข้อสอบการอ่านจับใจความผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบ 15 กรกฎาคม 2566)
- 3) ข้อสอบแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยอัยการผู้ช่วย (สนามใหญ่) (สอบ 29 เมษายน 2566)
- 4) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษอัยการผู้ช่วย (สนามใหญ่) (สอบ 29 เมษายน 2566)
- 5) ข้อสอบแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบ 4 มีนาคม 2566) และ
- 6) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบ 4 มีนาคม 2566)

ทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาเดิมจากการพิมพ์ครั้งก่อน ๆ และเพิ่มเติมข้อสังเกต และเทคนิคในการทำข้อสอบตามระเบียบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมว่าด้วยการสมัคร การสอบคัดเลือก และการทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วย ผู้พิพากษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2567 (มีผลใช้บังคับ 20 มกราคม 2567) ด้วย

ผู้เขียนทั้งสองคนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการ ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายที่มีส่วนช่วยให้ นิสิต นักศึกษา และผู้เตรียมตัวสอบ วิชาภาษาอังกฤษในสนามต่างๆ สามารถทำความเข้าใจข้อนี้ได้ดีและสอบผ่านการสอบคัดเลือก หรือการทดสอบความรู้ในสนามต่างๆ ตามที่ใช้หนังสือเล่มนี้ตั้งเป้าหมายไว้

ดร.กนก จุลมนต์ และ ดร.สุรชาติพิทย์ จุลมนต์ ทศนชัยกุล
กุมภาพันธ์ 2567